

ЩЕ ОДНА ПРЕКРАСНА КАТАСТРОФА

1

Ні сер Джордж Дембі, тридцять років незмінний президент Королівського медичного товариства, ні його найстарший архіваріус, пристаркуватий Олівер Локк, що пам'ятає ще Установчі збори товариства, ні самі стіни великого залу ветхого Іст-Малійського абатства, мовчазні свідки всієї нової історії старого англійського королівства, не пригадують скандалу, що стався нині, на третій день сорок сьомого річного з'їзду Королівського медичного товариства, під час доповіді цього старого дивака Нен-Сагора — особи, проте, взагалі одіозної і в медичному товаристві, і в цілому науковому світі.

Сер Джордж Дембі вже котрий раз хапався за срібного молоточка. Вже котрий раз він зводився на цілий свій чималий зріст «чистокровного сакса» й урочисто здіймав угору свою вихохану прозору руку — жест цілком достатній для того, щоб закликати до порядку нехай і тисячний натовп «щирих англійців» і джентльменів — шановні збори, на свою ганьбу, не зважали на це, а гули, як звичайна собі роздратована комашниця чи «низьке збіговисько мерзенних простолюдів». Сорок сьомі річні збори Королівського медичного товариства були більш схожі на засідання східної палати парламенту, ніж на сесію високошановної, солідної і шляхетної староанглійської організації, якою, безперечно, було, є і буде в старій Англії Королівське медичне товариство.

— Єретик! — несамовито гукали старі всім Сполученим королівством і навіть деякою частиною його населення поважані наукові уми, генії і джентльмени.

Гукали так голосно й запально, наче були вони продавцями вечірніх газет чи хлопцями-агентами рекламного бюро синдикату цирків та мюзик-холів, а ніяк не сорок сім років дійсними членами найповажнішої громадської інституції в королівстві. Вони наважувалися навіть вставати з своїх місць в перших лавах партину — з м'яких крісел чи власних на

ЩЕ ОДНА ПРЕКРАСНА КАТАСТРОФА

1

Ні сер Джордж Дембі, тридцять років незмінний президент Королівського медичного товариства, ні його найстарший архіваріус, пристаркуватий Олівер Локк, що пам'ятає ще Установчі збори товариства, ні самі стіни великого залу ветхого Іст-Малійського абатства, мовчазні свідки всієї нової історії старого англійського королівства, не пригадують скандалу, що стався нині, на третій день сорок сьомого річного з'їзду Королівського медичного товариства, під час доповіді цього старого дивака Нен-Сагора — особи, проте, взагалі одіозної і в медичному товаристві, і в цілому науковому світі.

Сер Джордж Дембі вже котрий раз хапався за срібного молоточка. Вже котрий раз він зводився на цілий свій чималий зріст «чистокровного сакса» й урочисто здіймав угору свою вихохану прозору руку — жест цілком достатній для того, щоб закликати до порядку нехай і тисячний натовп «щирих англійців» і джентльменів — шановні збори, на свою ганьбу, не зважали на це, а гули, як звичайна собі роздратована комашниця чи «низьке збіговисько мерзенних простолюдів». Сорок сьомі річні збори Королівського медичного товариства були більш схожі на засідання східної палати парламенту, ніж на сесію високошановної, солідної і шляхетної староанглійської організації, якою, безперечно, було, є і буде в старій Англії Королівське медичне товариство.

— Єретик! — несамовито гукали старі всім Сполученим королівством і навіть деякою частиною його населення поважані наукові уми, генії і джентльмени.

Гукали так голосно й запально, наче були вони продавцями вечірніх газет чи хлопцями-агентами рекламного бюро синдикату цирків та мюзик-холів, а ніяк не сорок сім років дійсними членами найповажнішої громадської інституції в королівстві. Вони наважувалися навіть вставати з своїх місць в перших лавах партину — з м'яких крісел чи власних на

пневматичному ходу й пружному шасі інвалідських колясок — і потрясати своїми палицями, милицями та стеками.

— Нахаба! — гули за ними молодші, не більш двадцяти п'яти років дійсні члени, сиві та висушені професійними хворобами на сороковому році своєї наукової діяльності й на шістдесятому свого життя. — Нахаба! Невіра!!! Єретик!!! — Вони давно вже повставали з своїх місць і намагалися навіть підступити до кафедри, де тихо згорбилася постать невдахи доповідача.

Клерки-сержанти з великим зусиллям стримували їх біля їхніх місць, безперестанку подаючи їм холодний лимонад та зельтерську.

— Ганьба!!! — гув цілий зал: чотириста двадцять дійсних членів, чотириста двадцять кандидатів з правом дорадчого голосу, сто двадцять почесних гостей і сорок представників преси.

Сер Джордж Дембі, либонь, ушосте підніс свою праву руку і вдванадцять застукотів срібним молоточком. Але це було марно: шановні збори не заспокоювалися. Сер Джордж Дембі, спустошений, сів у своє президентське крісло і знесилено відхилився на його спинку. Перший раз за своє сімдесятилітнє життя сер Джордж Дембі розгубився. Він безпорадно поглядав на шістьох своїх секретарів і старшого архіваріуса.

Але сама доля прийшла на поміч серу Джорджу Дембі. Величезний абатський годинник-гордість старозвісного майстра годинників Вільяма Ітла і самого абатства — в цей час підвів свою коротшу стрілку до римської цифри сім на жовтому, слонової кістки, циферблаті. Він мав ударити, як і слід, сім разів. Але майстер Вільям Ітл був гарячий патріот королівства і вірний син свого короля: він вправив у годинник подвійний механізм. Коли основний механізм обертав стрілки годинника, другий у цей час накручував пружину мюзик-вала. Рівно за одну секунду до кожної години мюзик-вал розкручувався, і урочиста мелодія сповнювала тихий і суворий зал Малійського абатства. Годинник славнозвісного майстра Вільяма Ітла загравав:

«God Save the King...»¹

¹ «Боже, борони короля...» (один з британських гімнів).

пневматичному ходу й пружному шасі інвалідських колясок — і потрясати своїми палицями, милицями та стеками.

— Нахаба! — гули за ними молодші, не більш двадцяти п'яти років дійсні члени, сиві та висушені професійними хворобами на сороковому році своєї наукової діяльності й на шістдесятому свого життя. — Нахаба! Невіра!!! Єретик!!! — Вони давно вже повставали з своїх місць і намагалися навіть підступити до кафедри, де тихо згорбилася постать невдахи доповідача.

Клерки-сержанти з великим зусиллям стримували їх біля їхніх місць, безперестанку подаючи їм холодний лимонад та зельтерську.

— Ганьба!!! — гув цілий зал: чотириста двадцять дійсних членів, чотириста двадцять кандидатів з правом дорадчого голосу, сто двадцять почесних гостей і сорок представників преси.

Сер Джордж Дембі, либонь, ушосте підніс свою праву руку і вдванадцять застукотів срібним молоточком. Але це було марно: шановні збори не заспокоювалися. Сер Джордж Дембі, спустошений, сів у своє президентське крісло і знесилено відхилився на його спинку. Перший раз за своє сімдесятилітнє життя сер Джордж Дембі розгубився. Він безпорадно поглядав на шістьох своїх секретарів і старшого архіваріуса.

Але сама доля прийшла на поміч серу Джорджу Дембі. Величезний абатський годинник-гордість старозвісного майстра годинників Вільяма Ітла і самого абатства — в цей час підвів свою коротшу стрілку до римської цифри сім на жовтому, слонової кістки, циферблаті. Він мав ударити, як і слід, сім разів. Але майстер Вільям Ітл був гарячий патріот королівства і вірний син свого короля: він вправив у годинник подвійний механізм. Коли основний механізм обертав стрілки годинника, другий у цей час накручував пружину мюзик-вала. Рівно за одну секунду до кожної години мюзик-вал розкручувався, і урочиста мелодія сповнювала тихий і суворий зал Малійського абатства. Годинник славнозвісного майстра Вільяма Ітла загравав:

«God Save the King...»¹

¹ «Боже, борони короля...» (один з британських гімнів).

Тієї ж хвилини розбурканий зал Іст-Малійського абатства здобув свою одвічну тишу й суворість, його шановні гості як один змовкли і урочисто й натхненно звелися на рівні ноги. Запанувала глибока, найглибша в Англії тиша: старі джентльмени слухали гімн Сполученого королівства.

Старозвісний майстер Вільям Ітл ще раз урятував Англію.

Доктор Нен-Сагор випростував свої похилені плечі і з пошаною слухав гімн метрополії.

Коли доктор Нен-Сагор випростав свої плечі й рівно став на кафедрі, всі представники преси нарешті змогли побачити всю його постать. І вони гірко пожалкували, що слухання високого гімну не дозволяє їм негайно ж пустити в хід свої дзеркалки². Тільки Джералд Вейс, представник соціалістичного листка, не порахувався з старими забобонами й дозволив собі порушити староанглійські традиції, пожертвувавши ними задля своєї професії: він тихо, щоб ніхто не побачив і його не вивели із залу, клацнув своїм фотоапаратом. Постать доктора Нен-Сагора була увічнена. Ів — п'ятнадцятилітній підручний Джералда Вейса — на найкращому таксомоторі вже віз її в редакцію, разом із стенограмою першої половини засідання, для екстреного вечірнього випуску...

Але що ж стало причиною цього бурхливого скандалу в стінах високого Іст-Малійського абатства, на сорок сьомих річних зборах високоповажаного Королівського медичного товариства?

Причиною, як відомо, став давнознаний у Англії індійський ескулап, старий лікар Нен-Сагор.

Лікар Нен-Сагор був давно відомий у метрополії і старій Англії як видатна наукова сила. Лікареві Нен-Сагорові було вісімдесят три роки. З них шістдесят віддав лікар Нен-Сагор своєму улюбленому фахові — експериментальний профілактиці. П'ять разів — у дев'ять років раз — робив лікар Нен-Сагор свої доповіді на річних зборах Королівського медичного товариства. І щоразу цілі томи відгуків, відзивів, рецензій на його доповідь та референцій з цієї доповіді

Тієї ж хвилини розбурканий зал Іст-Малійського абатства здобув свою одвічну тишу й суворість, його шановні гості як один змовкли і урочисто й натхненно звелися на рівні ноги. Запанувала глибока, найглибша в Англії тиша: старі джентльмени слухали гімн Сполученого королівства.

Старозвісний майстер Вільям Ітл ще раз урятував Англію.

Доктор Нен-Сагор випростував свої похилені плечі і з пошаною слухав гімн метрополії.

Коли доктор Нен-Сагор випростав свої плечі й рівно став на кафедрі, всі представники преси нарешті змогли побачити всю його постать. І вони гірко пожалкували, що слухання високого гімну не дозволяє їм негайно ж пустити в хід свої дзеркалки². Тільки Джералд Вейс, представник соціалістичного листка, не порахувався з старими забобонами й дозволив собі порушити староанглійські традиції, пожертвувавши ними задля своєї професії: він тихо, щоб ніхто не побачив і його не вивели із залу, клацнув своїм фотоапаратом. Постать доктора Нен-Сагора була увічнена. Ів — п'ятнадцятилітній підручний Джералда Вейса — на найкращому таксомоторі вже віз її в редакцію, разом із стенограмою першої половини засідання, для екстреного вечірнього випуску...

Але що ж стало причиною цього бурхливого скандалу в стінах високого Іст-Малійського абатства, на сорок сьомих річних зборах високоповажаного Королівського медичного товариства?

Причиною, як відомо, став давнознаний у Англії індійський ескулап, старий лікар Нен-Сагор.

Лікар Нен-Сагор був давно відомий у метрополії і старій Англії як видатна наукова сила. Лікареві Нен-Сагорові було вісімдесят три роки. З них шістдесят віддав лікар Нен-Сагор своєму улюбленому фахові — експериментальний профілактиці. П'ять разів — у дев'ять років раз — робив лікар Нен-Сагор свої доповіді на річних зборах Королівського медичного товариства. І щоразу цілі томи відгуків, відзивів, рецензій на його доповідь та референцій з цієї доповіді

² Дзеркалка — фотоапарат з дзеркальним відеошукачем.

² Дзеркалка — фотоапарат з дзеркальним відеошукачем.

друкувалися в офіційних і неофіційних виданнях медичного товариства: праці лікаря Нен-Сагора завжди мали непослабну увагу від наукового світу і навіть простих смертних. І після кожної чергової доповіді наукова й громадська преса зичили світові великі блага від наукової і експериментальної діяльності лікаря Нен-Сагора, гордощів і надії цивілізації, його наукова лабораторія на півночі Західної Індії, в диких згір'ях Сватських гір, в маєтку Нурі, завжди писалася в усіх довідниках з великої літери. Ім'я лікаря Нен-Сагора завжди вимовлялося з глибокою пошаною і шанобливим схиленням голови, — так робили всі, від самого президента академії до носильника, що підносив лікареві Нен-Сагорові чемодан у час його приїздів на острів. Майбутньому профілактики жартома, а то й серйозно віщували «нурійське» щастя — від назви лабораторії лікаря Нен-Сагора «Нурі». Цей термін, навіть без лапок, уживався в усіх медичних журналах, крім офіційного «Вісника королівської медицини».

Кожні дев'ять років, на кожній черговій доповіді в товаристві лікар Нен-Сагор демонстрував якесь нове, велетенської ваги відкриття: розгортав нову сторінку з своєї теорії «молодої медицини», як він звав свій фах, — профілактику. Він провадив довголітні спостереження й експерименти над новими методами профілактики, застосовуваними на цілому поколінні кола людей, і кожні дев'ять літ вражав новими, геніальними здобутками. І кожні дев'ять років ближче й ближче був лікар Нен-Сагор до завершення своїх експериментів і публікацій своїх остаточних результатів. Науковий світ і громадськість нетерпляче чекали того дня, коли лікар Нен-Сагор доведе до кінця свої геніальні роботи.

Сьогодні, в черговій доповіді, лікар Нен-Сагор віддав на суд компетентних і високих зборів своїх колег плоди всієї шістдесятилітньої діяльності. Він опублікував результат своїх робіт і свої висновки.

Сер Джордж Дембі поспішно підвів руку. Він підвів її ще до того, як під високим склепінням Іст-Малійського абатства

друкувалися в офіційних і неофіційних виданнях медичного товариства: праці лікаря Нен-Сагора завжди мали непослабну увагу від наукового світу і навіть простих смертних. І після кожної чергової доповіді наукова й громадська преса зичили світові великі блага від наукової і експериментальної діяльності лікаря Нен-Сагора, гордощів і надії цивілізації, його наукова лабораторія на півночі Західної Індії, в диких згір'ях Сватських гір, в маєтку Нурі, завжди писалася в усіх довідниках з великої літери. Ім'я лікаря Нен-Сагора завжди вимовлялося з глибокою пошаною і шанобливим схиленням голови, — так робили всі, від самого президента академії до носильника, що підносив лікареві Нен-Сагорові чемодан у час його приїздів на острів. Майбутньому профілактики жартома, а то й серйозно віщували «нурійське» щастя — від назви лабораторії лікаря Нен-Сагора «Нурі». Цей термін, навіть без лапок, уживався в усіх медичних журналах, крім офіційного «Вісника королівської медицини».

Кожні дев'ять років, на кожній черговій доповіді в товаристві лікар Нен-Сагор демонстрував якесь нове, велетенської ваги відкриття: розгортав нову сторінку з своєї теорії «молодої медицини», як він звав свій фах, — профілактику. Він провадив довголітні спостереження й експерименти над новими методами профілактики, застосовуваними на цілому поколінні кола людей, і кожні дев'ять літ вражав новими, геніальними здобутками. І кожні дев'ять років ближче й ближче був лікар Нен-Сагор до завершення своїх експериментів і публікацій своїх остаточних результатів. Науковий світ і громадськість нетерпляче чекали того дня, коли лікар Нен-Сагор доведе до кінця свої геніальні роботи.

Сьогодні, в черговій доповіді, лікар Нен-Сагор віддав на суд компетентних і високих зборів своїх колег плоди всієї шістдесятилітньої діяльності. Він опублікував результат своїх робіт і свої висновки.

Сер Джордж Дембі поспішно підвів руку. Він підвів її ще до того, як під високим склепінням Іст-Малійського абатства

завмерла остання нота урочистої мелодії. Він справедливо побоювався, що тільки вщухне спів — буря обурення вибухне знову. Сер Джордж Дембі добре знав англійського джентльмена.

Але цього разу сер Джордж Дембі помилився. Остання нота завмерла під склепінням середньовічного залу абатства, останній акорд гімну відзвучав — і 999 саксів тихо й урочисто посідали на свої місця. Годинник майстра Вільяма Ітла чудово розрядив атмосферу.

Сер Джордж Дембі скористався з цього й обернувся до кафедри, де ще стояв безталанний доповідач.

— Ви закінчили, сер? — спитав сер Джордж Дембі.

— Я закінчив, сер, — тихо відповів лікар Нен-Сагор.

— Прошу вас, сер, сісти на своє місце.

Лікар Нен-Сагор тихо рушив з кафедри. Тридцять дев'ять дзеркалок клацнули на балконі, в кріслах преси. Тридцять дев'ять газетних підручних мчали вже на тридцяти дев'яти моторах у тридцять дев'ять редакцій.

Але вони запізнилися: фото Джералда Вейса, кореспондента соціалістичного листка, вже купалося в кислому розчині, — воно випередило всіх на сім хвилин.

Зал мовчав. Дійсні члени Королівського медичного товариства пили лимонад. Вони міркували собі про те, що лікар Нен-Сагор взагалі одіозна постать в старому англійському науковому світі, що ще за дідів не раз виступав він з надто сміливими, майже нахабними ідеями і що досі всі вони надто поблажливо ставилися до його виступів. Лікаря Нен-Сагора треба було осадити ще в 1873 році, або в 1882, або ж навіть у 1901. Вони думали про те, що запропонована зараз лікарем Нен-Сагором наукова концепція ганьбить усю британську науку: вона виступає проти незмінних істин старої науки, вона заперечує їх, а значить, і виступає проти та заперечує і їх самих — творців цієї науки, всю їхню наукову діяльність. Адже цей індійський парвеню³ Нен-Сагор насмілювався так і сказати: «...стара медицина на тридцять три проценти невігластво, а на шістдесят шість-шахрайство». Один процент він, очевидно,

³ **Парвеню** — зневажлива назва людини, що вийшла з «низів» і прагне наслідувати аристократичні манери; вискочка.

завмерла остання нота урочистої мелодії. Він справедливо побоювався, що тільки вщухне спів — буря обурення вибухне знову. Сер Джордж Дембі добре знав англійського джентльмена.

Але цього разу сер Джордж Дембі помилився. Остання нота завмерла під склепінням середньовічного залу абатства, останній акорд гімну відзвучав — і 999 саксів тихо й урочисто посідали на свої місця. Годинник майстра Вільяма Ітла чудово розрядив атмосферу.

Сер Джордж Дембі скористався з цього й обернувся до кафедри, де ще стояв безталанний доповідач.

— Ви закінчили, сер? — спитав сер Джордж Дембі.

— Я закінчив, сер, — тихо відповів лікар Нен-Сагор.

— Прошу вас, сер, сісти на своє місце.

Лікар Нен-Сагор тихо рушив з кафедри. Тридцять дев'ять дзеркалок клацнули на балконі, в кріслах преси. Тридцять дев'ять газетних підручних мчали вже на тридцяти дев'яти моторах у тридцять дев'ять редакцій.

Але вони запізнилися: фото Джералда Вейса, кореспондента соціалістичного листка, вже купалося в кислому розчині, — воно випередило всіх на сім хвилин.

Зал мовчав. Дійсні члени Королівського медичного товариства пили лимонад. Вони міркували собі про те, що лікар Нен-Сагор взагалі одіозна постать в старому англійському науковому світі, що ще за дідів не раз виступав він з надто сміливими, майже нахабними ідеями і що досі всі вони надто поблажливо ставилися до його виступів. Лікаря Нен-Сагора треба було осадити ще в 1873 році, або в 1882, або ж навіть у 1901. Вони думали про те, що запропонована зараз лікарем Нен-Сагором наукова концепція ганьбить усю британську науку: вона виступає проти незмінних істин старої науки, вона заперечує їх, а значить, і виступає проти та заперечує і їх самих — творців цієї науки, всю їхню наукову діяльність. Адже цей індійський парвеню³ Нен-Сагор насмілювався так і сказати: «...стара медицина на тридцять три проценти невігластво, а на шістдесят шість-шахрайство». Один процент він, очевидно,

³ **Парвеню** — зневажлива назва людини, що вийшла з «низів» і прагне наслідувати аристократичні манери; вискочка.

лишив для самого себе. Значить, вони, чотириста дев'ятнадцять мужів старої медицини, а з ними й цілий медичний світ, не що інше, як шахраї... Це вже занадто... Допиваючи лимонад, джентльмени почали знову потроху шарудіти, вовтузитися і невдоволено бурмотіти на своїх місцях. Вони могли б ще подарувати старому чудареві цей його нахабний вибрик, але ж чи могли вони подарувати йому, що в своїх практичних висновках він зовсім недвозначно виявив свою прихильність до... до... до наукових позицій східного варвара... Що ж після цього згадувати про його безглузду теорію, про його нужденні експерименти?

Зал шарудів і невдоволено бурмотів.

Але сер Джордж Дембі підвів свою тонку прозору руку. Зал слухняно замовк.

— Панове, — сказав сер Джордж Дембі, — ми починаємо обговорювати доповідь члена нашого товариства, лікаря Нен-Сагора. На перше слово записався член-кандидат нашого товариства, терапевт, критик і теоретик, доктор медицини, місіс Ліліан Нен-Сагор.

Зал ще глибше замовк. Потім, як перша хвиля вечірнього прибою, туди й назад перекотився глухий шум. Де-не-де сплеснув сміх. Місіс Ліліан Нен-Сагор була онука лікаря Нен-Сагора.

Місіс Ліліан Нен-Сагор зійшла на кафедру. Вона була в чорному туалеті і тому видавалася на самотній кафедрі худішою і вищою, ніж була насправді. Так само й обличчя її здавалося блідішим, ніж було насправді, — чи від чорних кольорів, чи від хвилювання. Місіс Ліліан Нен-Сагор хвилювалася.

Сер Джордж Дембі стояв і слідкував за залом, поки опонент дійшрв до свого місця. Аж тоді сер Джордж Дембі сів і вільно передихнув.

Місіс Ліліан Нен-Сагор зійшла на кафедру й глянула в зал. Зал глянув на неї. Привітний сміх, підбадьорливий гомін, веселий шум зустріли місіс Ліліан Нен-Сагор.

Доктор медицини місіс Ліліан Нен-Сагор була відомим опонентом свого діда. Не одну гостру дискусію між онукою й дідом знав науковий світ. Місіс Ліліан Нен-Сагор навіть не працювала в лабораторіях свого діда, вона практикувала тут, у

лишив для самого себе. Значить, вони, чотириста дев'ятнадцять мужів старої медицини, а з ними й цілий медичний світ, не що інше, як шахраї... Це вже занадто... Допиваючи лимонад, джентльмени почали знову потроху шарудіти, вовтузитися і невдоволено бурмотіти на своїх місцях. Вони могли б ще подарувати старому чудареві цей його нахабний вибрик, але ж чи могли вони подарувати йому, що в своїх практичних висновках він зовсім недвозначно виявив свою прихильність до... до... до наукових позицій східного варвара... Що ж після цього згадувати про його безглузду теорію, про його нужденні експерименти?

Зал шарудів і невдоволено бурмотів.

Але сер Джордж Дембі підвів свою тонку прозору руку. Зал слухняно замовк.

— Панове, — сказав сер Джордж Дембі, — ми починаємо обговорювати доповідь члена нашого товариства, лікаря Нен-Сагора. На перше слово записався член-кандидат нашого товариства, терапевт, критик і теоретик, доктор медицини, місіс Ліліан Нен-Сагор.

Зал ще глибше замовк. Потім, як перша хвиля вечірнього прибою, туди й назад перекотився глухий шум. Де-не-де сплеснув сміх. Місіс Ліліан Нен-Сагор була онука лікаря Нен-Сагора.

Місіс Ліліан Нен-Сагор зійшла на кафедру. Вона була в чорному туалеті і тому видавалася на самотній кафедрі худішою і вищою, ніж була насправді. Так само й обличчя її здавалося блідішим, ніж було насправді, — чи від чорних кольорів, чи від хвилювання. Місіс Ліліан Нен-Сагор хвилювалася.

Сер Джордж Дембі стояв і слідкував за залом, поки опонент дійшрв до свого місця. Аж тоді сер Джордж Дембі сів і вільно передихнув.

Місіс Ліліан Нен-Сагор зійшла на кафедру й глянула в зал. Зал глянув на неї. Привітний сміх, підбадьорливий гомін, веселий шум зустріли місіс Ліліан Нен-Сагор.

Доктор медицини місіс Ліліан Нен-Сагор була відомим опонентом свого діда. Не одну гостру дискусію між онукою й дідом знав науковий світ. Місіс Ліліан Нен-Сагор навіть не працювала в лабораторіях свого діда, вона практикувала тут, у